

Utfärdad av
Niklas ChristenssonGodkänd av
Peter JarlDatum
2024-12-18

Utgåva

Ämne
Frågor & Svar om effekttariff

Frågor och svar från mötet gällande effekttariff

1. Frågor kring elbilsladdning

Ladda bil på sommaren är väl samma effektaggift dygnet runt?

Svar: Ja, det stämmer. På sommaren har man "bara" en effektaggift och den gäller dygnet runt.

Under sommarmånaderna (april-oktober) betalar man för en effektaggift:

- Man betalar för den högsta toppen man haft under månaden. Vi mäter dygnet runt hela månaden. Kostnaden blir 51,45 kr * effekttoppen i KWh.

Under vintermånaderna (november–mars) betalar man två effektaggifter:

- Man betalar för den högsta toppen man haft under månaden. Vi mäter dygnet runt hela månaden. Kostnaden blir 51,45 kr * effekttoppen i KWh.
- Man betalar sedan ytterligare en avgift för den högsta topp man haft på helgfria vardagar mellan 06-18. Kostnaden här blir 87,54 kr * effekttoppen i KWh.

Finns några planer på att ha en period på dygnet helt utan avgift alternativt en lägre avgift för att få riktig tidsdifferentiering?

Svar: Idag finns inga konkreta planer på det. Men vi utvärderar Karlskogas förbrukningsmönster kontinuerligt och det kan komma förändringar i taxan beroende på hur förbrukningsmönstret ser ut. Målet är att ha en så jämn förbrukning som möjligt.

Nästan alla elbilsladdare är på 11 kW och om man laddar med lägre effekt så tar det lång tid?

Svar: Det stämmer att det tar längre tid om man ställer ner sin effekt. Däremot jämnar man ut sin förbrukning och får lägre toppar vilket kommer att ge en lägre kostnad. Sen måste varje enskild individ ta sitt egna beslut om vilken prioritering man vill göra.

Om jag sätter i sladden i min elhybrid och glömmar att ändra i appen kör den igång och laddar på en gång, skulle vara snällare med medelvärde på några olika effektlägen?

Svar: Ja, det skulle vara "snällare" med medelvärde av flera toppar men syftet med föreskriften från Energimarknadsinspektionen är ju att jämma ut förbrukningen. Och desto mer medelvärden som används desto mindre incitament blir det att jämma ut förbrukningen. Vi tror helt enkelt att incitamentet blir större hos kunden på detta sätt.

Verkar vara en jakt på elbilsägare hur tänker ni på miljöeffekten laddningen är ju största effekttoppen?

Svar: Vi håller med om att detta är motsägelsefullt. Energiomställningen innebär att vi ska använda el istället för fossila bränslen eftersom el inte ger några utsläpp. Så miljömässigt är det väldigt bra att köra elbil. Syftet med nya elnätstaxan är ju att få en jämnare förbrukning utan toppar som gör att vi använder våra elnät mer effektivt. Och att ladda en elbil är ju oftast det som ger högst effekttoppar i ett hushåll.

Man kan väl även nämna att det fortfarande är lägre drivmedelskostnad att köra en elbil jämfört med en fossildriven bil.

För att undvika en hög elnätskostnad bör man tänka på:

- Ladda på natten och helger under 5 vintermånader
- Ladda under längre tid, ställ ner laddeffekten i laddboxen eller i bilen
- Ladda efter behov, man kanske inte behöver ha ett fullt batteri alla dagar.

2. Frågor om taxans struktur

Hur är taxan för högre huvudsäkring 50-100?

Svar: Alla priser finns att läsa på vår hemsida:

<https://www.karlskogaenergi.se/Vara-tjanster/elnat/priser-och-avtalsvillkor/>

Hur är priset på kvällen/helgen?

Svar: Det är lägre pris på helger och kvällar (efter klockan 18) eftersom Effektaavgift hög ej gäller då.

Hur tänkte ni att ni valde högsta värdet istället för medel? Vi blir straffade för att vår pelletspanna ibland stannar och går på elpatron (väntar på fjärrvärme...), och de dagarna blir det jättehögt innan vi får ex sotning eller lagning av pannan.

Svar: Vi valde högsta värdet av två skäl:

1. Vi betalar till överliggande nät efter vårt högsta värde. Och det är detta som kostar mycket pengar. Våra kostnader ska vi ju sedan fördela ut på våra kunder på ett rättvist sätt. Då är det mest rättvist att den som haft en hög topp får betala ganska mycket för toppen.
2. Om man får betala för ett medelvärde av flera toppar blir detta "mjukare" och ger inte kunden samma incitament att jämna ut sin förbrukning. Och det är ju en utjämning av förbrukningen vi behöver få till.
Dessutom skulle vi behöva höja andra delar i taxan om vi valt medelvärde eftersom vi behöver få in samma summa pengar för att klara investeringar och framtidssäkra vårt elnät.

Vi förstår att det kan vara svårt att följa upp pellets/elpanna men kontakta gärna oss så kanske vi kan hjälpa till?

Kan ni tänka er att ha medelvärden i stället för vid ett högsta?

Svar: Se även frågan överst på denna sida.

Idag finns inga konkreta planer på det. Men vi utvärderar Karlskogas förbrukningsmönster kontinuerligt och det kan komma förändringar i taxan beroende på hur förbrukningsmönstret ser ut. Målet är att ha en så jämn förbrukning som möjligt

Ta gärna med er möjligheten att ändra mätmetoden för effektaavgiften till ett medelvärde istället för högsta värdet. Den nuvarande mätmetoden känns inte fördelaktig för oss kunder, särskilt för de med ojämn elanvändning. Med mätmetoden inräknad ligger ni bland de dyraste bolagen

enligt data ni presenterat, speciellt för de med ojämn förbrukning. Är Karlskogas elnät verkligen så eftersatt att den här prismodellen är nödvändig för att täcka investeringar?

Svar: Se även svaren ovan.

Det är svårt att jämföra taxor i olika elnät av flera skäl. Ett elnät som har låga priser kanske har längre tider då man mäter effekttoppar. Och detta beror ju på att varje elnät har olika förutsättningar och därför också olika taxor.

Syftet med föreskriften från Energimarknadsinspektionen är just att jämna ut förbrukningen i Sveriges elnät. Lyckas vi med detta kommer det tillgodo både för elnätet och för alla kunder. Mätmetoden är fördelaktig för kunderna om man lyckas jämna ut sin förbrukning. Eftersom större delar av taxan är mer rörliga än tidigare ger det större möjlighet att påverka sin kostnad.

Att Karlskogas elnät är eftersatt kanske inte är helt rätt att säga. Vi har ett väldigt stort elnät med stora landsbygdsdelar i flera olika kommuner. Om man tittar på hur Energimarknadsinspektionens regleringsmodell för elnät fungerade bakåt i tiden så var det lite "den som spar han har". Detta gör att vi har ett stort löpande förnyelsebehov i vårt elnät. Påverkande faktor för dessa åtgärder och investeringar är historik hur och när nätet är byggt för att möta dåtidens behov.

Men den stora delen av våra investeringar går till att förstärka elnätet för att klara av elektrifieringen i form av nya komponenter som exempelvis solceller, batterier, laddstolpar, industrier som ställer om från fossilt till el. Dessa har vi inte haft tidigare och det är ett omfattande arbete att förstärka elnätet för att klara dessa nya förutsättningar.

En förändring av elanvändningsbeteendet hos oss kunder är självklart en viktig del. Dock har jag svårt att tro att ett förändrat elanvändningsbeteende skulle påverka vilken mätmetod som används. Snarare tvärtom – med den mätmetod ni använder nu, där en stor effekttopp i början av månaden kan påverka beteendet resten av månaden, vilket redan nämnts under mötet. Den nuvarande mätmetoden straffar framför allt kunder med oregelbunden elanvändning som har svårt att påverka vissa saker. Ett exempel är om man laddar bilen med låg effekt, säg 8A under natten, men samtidigt har en luftvärmepump som avfrostar ofta på grund av en kylknäpp, och annan utrustning körs extra mycket vid samma tillfälle kan effekttoppen bli ganska hög. Att istället använda ett medelvärde skulle vara mycket bättre för oss kunder. Jag förstår att ni behöver säkra era intäkter, men med den höga effektagift som redan finns känns detta som en rimlig kompromiss som skulle gynna både er och oss kunder.

Svar:

Vi kan hålla med om att den mätmetod vi har "straffar" de som har oregelbunden förbrukning med höga toppar. Men det är ju precis detta vi behöver få bort (och som är syftet med föreskriften från Energimarknadsinspektionen). Elnät drivs ju genom att man fördelar ut sina kostnader så rättvist man kan på kundkollektivet. Eftersom en stor del av vårt elnäts kostnad är toppar i vårt effekttuttag, dels genom att en effekttopp är dyr men även för att vi måste dimensionera elnätet efter dessa toppar vilket innebär höga investeringskostnader. Med denna bakgrund är det väl rimligt att den som har toppen får betala för den? Om vi jämnar ut mer (som gamla taxan) är det många under som har en jämn och låg förbrukning som också får betala för toppar andra kunder har. Detta är inte rättvist.

Vi tror inte att en effekttopp i början av månaden gör att man "bara kör" resten av månaden. Dels för att man kan få en effekttopp som är ännu högre men även för att den rörliga delen av taxan kommer att göra att man får en högre kostnad.

Men återigen, det går att påverka det mesta i sin elförbrukning från värmepumpar till elbilsladdning och vi hjälper gärna till med detta.

Varför är lägenheter inte med i detta?

Svar: Följande alternativ finns:

1. Om man bor i lägenhet och har abonnemangstypen "Lägenhet" så har man inte effekttariff på grund av att Energimarknadsinspektionen tillåter undantag för lägenheter. Detta på grund av att de har så låg förbrukning att de ej påverkar den totala effekten. Man ser om man har denna typ av abonnemang eftersom man får en elnätsfaktura från oss. På fakturan står det: **Elnät (Lägenhetspris)**
2. Om man bor i en lägenhet där fastighetsägaren (kan vara en fastighetsägare, Brf) som har huvudabonnemanget så är detta oftast effekttariff. I dessa fall har oftast fastighetsägaren en huvudsäkring på 35A och uppåt (beroende på storlek). Här har vi ju haft effekttariff i över ett år (infördes 2023-08-01). Här får oftast fastighetsägaren betala elnätsfakturan till oss för att sedan fördela kostnaden ut på de boende.

Varför kan inte en villa med fjärrvärme och 16A säkringar också undantags från effekttaxan som lägenheter?

Svar: Vår definition gällande lägenhetsabonnemang är, för lägenhetsabonnemang krävs minst tre lägenheter samt ett abonnemang av annan kategori för fastighetens gemensamma behov såsom tvättstuga, trapp- och gårdsbelysning, hiss etc. Förbrukning max 7 000 kWh per lägenhetsabonnemang och år. Kedjehus, radhus och liknande sammanbyggda hus räknas inte som flerbostadshus och omfattas inte av lägenhetsabonnemang. Denna definition används av flera andra elnät.

Hej, hur kommer det sig att avläsningen inte finns med på elräkningen? Utan är nollställd på pappret, så man kan ha koll på hela fakturan och förbrukningen.

Svar: I samband med omläggningen till timavläsning och effekttaxa finns det inte med på fakturan längre. Nu kan du följa din förbrukning timme för timme i vår app. Det hjälper förhoppningsvis våra kunder att få koll på elanvändningen och hitta energitjuvar.

Observera att timavläsning inte ska förväxlas med elavtal med timpris.

Men är det rättvist till villaägare om vi säger att en barnfamilj är tvungen att använda el under den tiden, men aldrig mer än en timme under en hel månad, men man behöver betala för den timmen till hela månaden? Menar under vinter månader?

Svar: Även om det kan tyckas vara hårt så är det faktiskt mer rättvist än med tidigare taxa. Effekttopparna är väldigt dyra eftersom elnät betalar för den högsta toppen och även måste investera efter den högsta toppen.

Den nya taxestrukturen gör att varje enskild kund betalar efter sin faktiska användning av elnätet. Samtidigt ger taxan en möjlighet att få en lägre kostnad om man klarar av att jämna ut sin förbrukning. Vi hjälper gärna till med detta.

Effekttariffen är ett nollsummespel för elnät men en enskild kund kan få högre eller lägre kostnad beroende på förbrukningsmönster.

Är det inte risk för att när man får ett högt effektvärde i början av månaden att man bara öser på med elen efter det, kan vara bättre med medelvärde?

Svar: Det finns alltid en risk. Med det sagt så tror vi inte att våra kunder kommer att tänka så eftersom vi även har en rörlig avgift där man betalat för varje kilowattimme el man förbrukar. Så om man fortsätter att jämna ut och hålla ner sin förbrukning även efter en hög effekttopp så får man ju en lägre kostnad än om man inte gör det.

Varför höjs effekttagg låg till samma som högeffekt. Fick samma värde november?

Svar:

Den ena komponenten kallar vi "Effektavgift" och den mäts dygnet runt, året om. Den andra komponenten är en höglastavgift som vi kallar "Effektavgift hög" och denna används under de kallaste månaderna (november-mars).

Sker alltså ditt högsta uttag under tiden som effektavgift hög pågår och du under effektavgift året runt inte kommer högre en det, blir resultatet samma på effekt året om som effekt hög.

3. Ekonomiska frågor

Hur stor andel procentuellt sett av er vinst går direkt tillbaka i underhåll och nyinvesteringar i stadens nät?

Svar: Vi ny- och reinvesterar mer i vårt elnät än vad den årliga vinsten är i Karlskoga Elnät. Om man tar de kommande 10 åren så investerar vi 113% relativt vinsten. Dvs är vinsten 1 000 000 kr/år så investerar vi 1 130 000 kr/år.

Ni skulle inte ta ut mer totalt, hur har det blivit om ni jämför utfallet för de månaderna som gått jämfört med om ni hållit kvar gamla modellen?

Svar: Det är lite för tidigt att se detta eftersom vi endast haft en månad med Effektavgift hög än så länge. Får att få en bättre bild vill vi nog vänta in några fler vintermånader. Men där vi står nu ser det likvärdigt ut.

Hur ställer sig Karlskoga energi och miljö till Energimarknadsinspektionens försök att ändra värderingsmodell för intäktsramen?

Svar: Vi följer självklart de riktlinjer som kommer från alla myndigheter, i detta fall Energimarknadsinspektionen (och även Energiföretagen).

Hur ser avkastningskraven från kommunen ut för 2024?

Svar: För de verksamhetsgrenar som bedrivs affärsmässigt i vinstsyfte, uppgå till; - 7,0 % på totalt kapital, definierat som rörelseresultat dividerat med balansomslutningen.

4. Frågor om fördelning och kapacitet

Hur är fördelningen på effekt hushåll vs industri i Karlskoga?

Svar: Svårt att ge ett exakt svar men en ungefärlig fördelning är:

Kunder med säkring 16-25 ampere (lägenheter, villor, flerbostadshus) står för ca 60% av förbrukningen i vårt elnät. Resterande 40% är högspänningskunder (större företag och industrier).

Hur pass nära vårt kapacitetstak ligger vi idag? Man kan tänka sig att överkapacitet bör finnas i och med befolkningsminskningen samt stängning av stålproduktion i Kilsta?

Svar: Vi ligger väldigt nära vårt "tak" idag och har egentligen ingen överkapacitet. Vi ser däremot en kommande ökning, främst från industri. Vi undersöker en utökning av vår kapacitet från överliggande nät.

Stämmer det att årets högsta timme effektuttag alltid är julafton, när ALLA lagar julmat?

Svar: Nej, det stämmer inte i Karlskoga i nutid. Det skulle kunna stämma i ett elnät där man har få industriella kunder.

5. Frågor kring hemautomation

Vi behöver ett API där hemautomationen kan fråga vad aktuell topp är för mitt hushåll och kunna använda det för att styra förbrukningen?

Svar: Vi tillhandahåller tyvärr inget API till vår elmätare eller våra system. Vi försöker bygga in en del stöd i vår app. Vill man ha lösningar för hemautomation finns andra leverantörer exempelvis Greenly, Tibber eller Ngenic. Vill man koppla upp sin elmätare mot någon extern lösning krävs oftast en HAN-modul till elmätaren. Ni hittar mer info kring detta på:

<https://karlskogaenergi.se/Vara-tjanster/elnat/min-elmatare/han-port-elmatare/>